

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

МК IV.

Ч. 58.

СУБОТА, 22. ЛИПНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JULY 22nd, 1922.

No. 58.

VOL. IV.

ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО ПАРЛЯМЕНТУ В МАНІТОБІ.

ВІННІПЕГ, 20. липня. — Мишувшого вівторка, дня 18. липня, відбули вибори до провінціального парламенту. Дотепер (четвер ввечері) вислід виборів не є ще повний, головне в місті Вініпегу, де голосоване відбуло ся на підставі пропорційної репрезентації. З того, що є вже певно відоме, вислід виборів представляє ся так:

В фермерських і всіх інших округах за винятком Вініпегу зістали вибрані 24 фермерські послы, 5 ліберальних, 4 консервативних, 7 незалежних і 2 робітничих. Фермерські послы зістали вибрані в наступних округах: Артур, Бюфінгаль, Бирт, Керілон, Делорейн, Дюфрін, Фішер, Гібберт Плейнс, Гелстон, Геміота, Ібервуд, Килдерей, Лейкайд, Ля Верендрей, Маніту, Мінедоса, Морріс, Мавтейн, Норфолк, Раквуд, Россел, Спрингфілд, Сван Ривер і Вирден.

Ліберали вишли в отних округах: Давфін, Фейлфорд, Гелнвуд, Ленславн і Ст. Джордж.

Консерватисти вибрані в округах: Морден і Райленд, Портедж, Роблін і Торнтон Мавтейн.

Незалежні вишли в округах: Брендон, Спрес, Емерсон, Гімал, Ст. Боніфейс, Ст. Клементс і Ст. Роз.

Робітничі послы вибрано в округах: Асінбон і Килдонан і Ст. Ендрус. Обидва вибрані в цих округах послы заступали вже сі округи в попереднім парламенті.

До загаданих повисше незалежних послы треба для пояснення додати наступне: Вибраний в Брендоні т. зв. незалежний посол був поставлений спільно ліберальною і консервативною партіями, які злучили ся разом, щоби повалити робітничого кандидата Сміта, що їм і вдало ся. Сміт був вже вибраний послом в Брендоні до попереднього парламенту.

В окрузі Ст. Клементс вишов як "незалежний" відомий ворог чужинців Д. А. Рос, який давніше був послом з того округу з рамені ліберальної партії. Яким чудом зівстав він послом тепер, для кожного є великою загадкою. Всі українські і інші не англійські поселенці в окрузі Ст. Клементс становили великий процент і є ворожо настроєні до Роса. Тимчасом сам Рос дівстав більше голосів, як всі три інші кандидати разом, між якими був і тов. Колісник, кандидат Робітничої Партії Канади. Є чутки, що під час виборів Росові агенти за ботато собі дозволяли і проти виборів в окрузі Ст. Клементс буде вивесний протест.

В Вініпегу проголошено в четвер вибраними 3 послы зі всіх 10. Ними є Диксон з Незалежної Партії Праці, Джейкоб з ліберальної партії і Давис з "Модерейшен Ліг", яка стоїть за продажем горючих напиків.

Дальшими кандидатами, що мають найбільше голосів, а декотрі з них мають вигляди на вибір, є: Еванс, консерватист; Кайл, "соц.-дем."; Гейт, консерватист; Айвс, Нез. Партія Праці; Фармер, Н.П.П.; Роджерс, ліберал; Кермон, консерватист; Армстронг, Соц. Партія Канади, і Крейг, прогресист.

Правдоподібно, що буде вибраних 4 послы робітничих, 2 ліберальних, 2 консервативних, 1 "модерейшеніст" і 1 прогресист.

Всіх голосів віддано в Вініпегу 44.328. Після партій вони ділять ся в такім порядку:

Робітничі партії: Незалежна Партія Праці 10.979, Соц. Партія Канади 1.278, незалежні соціалісти 2.348, Робітничі Партія Канади 1.084 (при першій обчислювано. було 1.132) і трейд-юні 644 голосів. — Разом 16.328 глосів.

Буржуазні партії: ліберальна 11.088, консервативна 7.539, прогресивна 5.089, незалежні кандидати, що стояли за продажем горючих напиків — 4.104, інші незалежні кандидати — 175 глосів. — Разом 27.995 глосів.

З кандидатів Робітничої Партії Канади тов. Попович дістав 788 глосів, тов. Гендерсон 194 глоси і тов. Геммонд 102 глоси.

Є те голоси так звані лише одинки, себто ті голоси, котрі кандидати подіставали як число "1." При дальшій обчислюванню голосів, коли додають ся двійки і т. д. число глосів кандидатів збільшуєть ся.

З робітничих кандидатів і взагалі зі всіх кандидатів в Вініпегу отримав найбільше число глосів Диксон. На него віддано аж 7.971 глосів. В той сам час інші члени партії Диксона отримали дуже мале число глосів. Приміром Картер отримав 390 глосів, Сімплікс 113, а МекКарті лише 72 глоси. Се свідчить, що виборці глосували не на партію, а на імена.

З інших робітничих кандидатів, що дістали поважне число глосів і декотрі з них будуть вибрані, є наступні: Кайл — 2.348 глосів, Армстронг — 1.273, Айвс — 1.238, Фармер — 1.195. Є те всі люди з виробничими іменами. Слідуючим по них з робітничих кандидатів є тов. Попович, який отримав 778 глосів. Решта всі робітничі кандидати отримали менше глосів від тов. Поповича. Прим. обидва трейд-юніні кандидати отримали лише: Віннінг 502 глоси, а МекГіл лише 142 глоси.

Новий парламент буде складатися в своїй більшості, хоч дуже незначний, з фермерських послы. Таким робом з фермерських послы буде утворене і правительство. Щоби мати з кого вибрати міністрів, прогресивна партія поставила в Вініпегу своїх кандидатів в особах адвокатів, редакторів, учителів і т. п. Однак на нещасте для прогресивної партії має шанси вийти лише один її кандидат в особі адвоката Крейга, що еще недавно тому був консерватистом. Решта кандидатів на міністрів провадять ся. Наприклад адвокат Морей, про котрого "Канадський Українець" писав вже наперед: "наш будущий міністер праці" і за котрим робили шалено всі українські "патріоти" в Вініпегу, як впрочім і за всіма прогресивними кандидатами — отримав всього 811 глосів. Інші прогресивні кандидати дістали ще менше глосів. Прим. Тут дістав всього 135 глосів. І тепер вийшла така штука, що є йосіан, а нема міністрів. Щоби сему якось зарадити, панове прогресисти планують, щоби декотрі фермерські послы по-

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ ПРІСТАВНИК НІМЕЧЧИН В У.С.Р. ПРО РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

ХАРКІВ, 12. червня. — До Харкова прибув разом з Катліном представник Німеччини в У.С.Р.Р. Гай, який в розмові з представником Ратуа заявив, що при теперішніх умовах розвиток сільсько-господарських культур є альфою і омегою нового розвитку України. Поміж Німеччини в тім відношенні може бути використано не тільки в матеріальних формах, але також і шляхом поширення на Україні німецьких способів ведення сільського господарства. Гай уважає своїм завданням встановити незрозумілу економічну звязь між Україною і Німеччиною, основану на взаємних користях.

"Я покладаюсь, — заявив Гай, — перше все на довіре до себе зі сторони українських органів і думаю в найближшій часі вийхати в Київ, Одесу, Дніпро і в інші центри України з ціллю ознакомити ся зі станом промислу".

На закінчене Гай заявив, що для зміцнення розвитку нормальних приятельських відносин України з Німеччиною необхідно безперервно і много працювати. Своім завданням Гай вважає приложити всі сили для вирішення питань, які відносять ся до взаємодієносин України і Німеччини.

Ратифікація турецько-українського договору.

ХАРКІВ, 24. червня. — В народнім комісаріаті заграничних справ відбулась вчора обмін ратифікаційними документами в справі договору, який заключаєть між Українською Радянською Республікою і Туреччиною.

Звільнене українських горюжан в Чехії.

ХАРКІВ, 6. червня. — Українське правительство одержало вдоволюючу відповідь з Чехословаччини на протест вивесний заступником народного комісара закордонних справ тов. Конарським відносно долі 34 українських горюжан, арештованих чехословачькими властями.

Председатель чехословачької торговельної місці в Харкові повідомив на днях Народний Комісаріат Закордонних Справ, що одержав від чехословачького правительства слідуючу телеграму:

"34 українських горюжан не буди арештовані ані засуджені на примусову працю, а тільки буди відокремлені в таборі інтернованих в Юзефові з той причини, що їх поведене було небезпечно для загально-го спокою. Нині переведено їх назад до Німецького Яблонного і на днях вони будуть відправлені українською місцею домі".

ВЕЛИКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС В ГРЕЩІ.

ЛТЕНИ, 27. червня. — Дня 29. червня розпочинь ся на грецькім острові Галькір великий комуністичний процес. Розправа відбудеть ся проти 28 товаришів, між ними проти Бенароя, провідника Загальної Федерації Праці. Всі вони є обжаловані за викликане заворушені під час загального страйку в місті Вольос перед 18 місяцями.

Через півтора року обжаловані товариші терплять муки

ПІЛСУДСКІ ВІДМОВИВ СЯ ПОТВЕРДИТИ КАБІНЕТ КОРФАНТОГО.

ВАРШАВА, 20. липня. — Президент Пілсудскі відмовив ся нині потвердити новий кабінет, сформований Адельбертом Корфантом на місце кабінету Артура Слівінського, який уступив з уряду 7. липня.

Відмова президента дати своє потверденне привела в соїм до бучи.

Арештоване молоді в Польщі за комунізм.

ВАРШАВА, 12. липня. — Варшавська поліція викрила тут організацію для ширення комуністичної пропаганди серед шкільних учеників. Арештовано 24 хлопців у віці ниніше 20 років, а захоплені папери виявляють, що та організація має свої відділи по шкільній Польщі.

Організатором і керманічем того руху є син одного визначного варшавського промисловця, студент прав. Його арештовано в кривиці недалеко Варшави.

Поліція говорить, що молоді комуністи вели на широкую скалю шпінтоство серед польської армії і між захопленими паперами є багато друку і відозв, зладжених спеціально для пропаганди серед війська.

Соціалісти в Латвії здобули в парламенті 40 мандатів.

РИГА, 8. червня. — Соціал-Демократична Робітничіа Партія здобула при останніх виборах до парламенту 275.000 глосів, то є 38% всіх глосів, і здобула 40 мандатів.

Партія заняла опозиційне становище супроти правого крила, яке відлучило ся і вийшло в коаліцію з буржуазними партіями в кабінеті міністрів.

Партія числить 7.882 членів, організованих в 198 відділах. Взагалі рільні робітничі становлять 84% членства.

Партія належить до Віденського (2½) Інтернаціоналу.

Папська цензура творів Анатоль Франса.

ПАРИЖ, 8. липня. — Ватикан поставив всі твори великого французького письменника Анатоль Франса на списку книжок, які є заборонені до читання католикам.

Анатоль Франс числить нині 78 років і є прихильником комуністичного руху. Його писання зеднали йому світову славу. Він зівстав іменованим членом французької академії наук, а перед роком одержав нагороду Нобля.

В Румунії заведено монополію на пшеницю.

БУКАРЕШТ, 10. липня. — Румунське правительство заведло тимчасово державний монополію на пшеницю. Правительство має виключне право на вивіз пшениці за границю, а всі заключені під тим зглядом приватні контракти анульовано. Правительство назначило бонус в злуді з новим засівом пшениці; бонус буде висносити більш-менш 50 центів від акра.

СКЛИКАНІВ IV. КОНГРЕСУ КОМІНТЕРНА.

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу рішив на своїм останнім засіданні скликати в Москві IV. Всесвітній Конгрес Комуністичного Інтернаціоналу на день п'ятнадцятого квітня встановлення соціального правління в Росії, т. є. на 7. жовтня с. р. Програма IV. Конгресу предложена президією Виконкому і принята ширшим пленумом Комінтерна, звучить:

1) Звіт Виконкому Комінтерна;

2) Тактика Комінтерна;

3) Програма Комінтерна і його важливіших секцій (Італія, Франція, Чехословаччина, Японія, Злучені Держави і ин.);

4) Аграрне питанне;

5) Справа Червоного Профінтерна;

6) Культурно-просвітна робота;

7) Союз молодіжні;

8) Східне питанне.

Рішено також виробити об'єднану програму для важливіших секцій Комінтерна і для сего вибрано спеціальну програму комісії, яка має виробити відповідні проекти і предложити їх на конгресі.

До програмової комісії увійшли: від Р.К.П. — Ленін, Троцький, Зіновев, Бухарін і Радек; від французької партії — Фросар, Поль Луї, Кажен, Суварін і Рапорт; від німецької — Клар Цеткін, Маєр і Тальгеймер; від чеської — Шмераль; від угорської — Рудаш і Варга; відтак по національним питанням увійшли: Фріц Куусінен, Скала і Бурия; по правовім питанню — Стучка і Штраєр; по аграрнім, питанню список доповнив ся Рено Жаном і Варським від Польщі.

Німеччина заплатила рату відшкодовану.

ПАРИЖ, 15. липня. — Німецьке правительство заплатило нині припадаючу рату відшкодовану в сумі 32 мільонів золотих марок.

Жандарм — учителем на Волині.

Шкільний інспектор коведьського повіту на Волині призначив польського жандарма Осінського учителем в українській народній школі. Осінський не знає зовсім української мови.

ЛЕНІН БЛИЗЬКИЙ ШКОЛИ ТОГО ВИЗДОРОВЛЕННЯ.

МОСКВА, 19. липня. — Повернувши вчора з відвідни у прем'єра Леніна председатель Московського Союзу Лев Каменев заявив кореспондентам, що здоров'є Леніна так тепер поправило ся, що забавить лише пару тижнів, заки він прийде до шкільного здоров'я.

Федерація Праці в Мінесота домагаєть ся признання Сов. Росії.

На річний конференції Федерації Праці в стейті Мінесота ухвалено 19. липня резолюцію з домаганем признання російського соціального правительства.

Хочуть навязати торгівлю з Полудневою Америкою.

МОСКВА, 6. липня. — Комісаріат заграничної торгівлі соціального правительства робить заходи, щоби Росія була репрезентована на виставі в Ріо де Жанейро, та щоби навязано торговельні зносини між Росією і південною Америкою.

Замкнені українських шкіль на Буковині.

Черновельський Соціаліст, "Vorwaerts" доносить, що румунський уряд "наглядно демонструє тепер нищене шкільництво 400.000 душ буковинських Українців" та наводять ось які нові факти:

З початком нового шкільного року замкнено доступ для українських учеників на 1 рік українського відділу учительського семінара у Чернівцях, що іншими словами означає ліквідацію цього відділу, а в практичній знищенні українських народних шкіл та замінені їх румунськими, з учителями Румуними. Далі румунський уряд звинув теж з надходячим шкільним роком українську гімназію у Вижниці. Кішманську українську гімназію знищено вже давніше. Остає ще тільки українська гімназія в Чернівцях, яка — як вповне "Vorwaerts" — "є вже теж на чорній лісті". На черновецькому університеті не почує теж ніхто українського слова.

ТОВАРИШ! НЕ ЗАБУВАЙТЕ НІ НА ХВИЛИНУ ПРО ГОЛОДУЮЧИХ БРАТІВ І СЕСТЕР НА РАД. УКРАЇНІ!

ЗАХОДОМ КАНАДІЙСЬКИХ ПРИЯТЕЛІВ СОВ. РОСІЇ відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, 23. ЛИПНЯ, В ІСТ КИЛДОНАН на фармі А. Джексона, площа ч. 52, за мостом коло школи Лорд Кіченер

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК В КОРИСТЬ ГОЛОДУЮЧИХ В СОВ. РОСІЇ.

На пікніку будуть смачні перекуси і зимні напикти. Будуть також різного рода спортові забави.

Як їхати? — Беріть Килдонан стрітку на вулиці Мейн і їдьте аж до місця звідки вона вертаєть ся назад, а там будуть пікнікові розпорядки, які покажуть вам куди їхати дальше на місце пікніку. Їзда стріткою коштує 8 центів в один бік.

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СЬБОТУ.

Видає Товариство “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертає ся, хіба що дописувальць вна-
решті зазначить, що бажде звороти своєї рукопис на случай її непоміченя
та заучить поштову марку на її переслаку.

БОРІТЬБА ГІРНИКІВ І ЗЕЛІЗНОДОРОЖНИКІВ
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Робітники цілого світа слідять уважно за розвитком бо-
ротьби американських робітників з найбільшою капіталі-
стичною гідрою в цілм світі — з капіталістами Злучених Держ-
ав. Треба віддати заслужену справедливість рядовим амери-
канським робітникам, як гірникам, так і залізничникам, тим,
що зуть їх по англійськи “rank and file workers”. Вони
борять ся як лісові мільйонери, коли йде мова про їх ку-
сок хліба, про існуванє їх самих і їх сімейств.

Ми не хочемо сказати, що вони є революціонери, так як
ся боротьба ведеть ся не за захопленє робітниками в краю
влади в свої руки, навіть не за захопленє в свої руки вуглевих
копалень або залізниць; ся боротьба йде за кусок хліба, за
втриманє зайованих попереди позицій на економічнім полі,
ся боротьба є оборонною боротьбою проти наступу капі-
талу. Але тому, що держава сама є капіталістична, і влада в
державі є в руках капіталістів, то само собою розумієт ся, що
капіталісти в своїм наступі на робітників послугують ся по-
літичною машиною держави, від поліціанта починаючи, а пре-
зидентом республіки кінчаючи. І чим більше ся боротьба роз-
виваєт ся, тим більше вона прибирає політичний характер.

Але ми, помішавши на стороні її політичний та економіч-
ний характер, розглянемо саме положенє борючих ся сторін,
їх організованість та методи боротьби.

Атак на робітників ведуть капіталісти сильним організо-
ваним фронтом. Дружно владри вони на 600-тисячну армію
гірників, владри одного дня по цілм фронті, обіймаючи всі
Злучені Держави і Канаду. Солідарно держать вони свій
фронт, не поступаючи ні на дальє перед робітничим кон-
трастом. У відповідь на завязість гірників, капіталісти, уста-
ми президента Гардінга, грозять силою заставити гірників
вернутися до праці.

Але гірники не піддають ся і задуванню Гардінга не ля-
кають ся так довго, доки ще їхні лідери, хоч в хвості, але все
таки плантують ся за страйкувочними гірниками, поглядаючи
“невинним” оком на Білий Дім, чи ще не дуже розсердив ся
на них Гардінг.

Зовсім инакше маєт ся справа зі страйком на залізнодо-
рожнім фронті. Залізничники магнати так само як і вугле-
ві дружно владри на своїх робітників по цілм фронті. Але
залізничники на сей атак своїх хазяїв не відповіли таким
дружним контрастом, як гірники. Із всіх залізничників,
число яких в Злучених Державах сягає до 1,800,000, лише ро-
бітники майстерень в числі 400,000 поставили капіталістам о-
пір. Інші же залізничники, яким так само знижено зар-
платну платню, не пішли саідом за своїми товаришами.

І тут насуваєт ся питання: чи залізничники не є таки-
ми самими мільйонерами, як і гірники? Ні, розвиток подій, зв'яз-
аних зі страйком залізничників, показує зовсім против-
не. Залізничники Злучених Держав так само болючо
відчувають нанесений їм капіталістами удар і хочуть на него
відповісти другим кінцем кія, але їх солідарність спаралюва-
ла їх організаційна система і поведінка їх лідерів.

Які-б не була консервативна юнія гірників, які-б не були
консервативні її лідери, то все таки гірнична юнія є лише одні-
я і завершуєт ся одною тільки головною радою. Гірнична юнія
ділить ся лише на дистрикти, які безпосередно знаходять ся під
руководством головної ради. Не те ми бачимо серед залізно-
доржників. Замість одної спільної юнії в цілм залізнодо-
рожній індустрії, залізничники розбиті на 16 окремих ю-
ній, які є дуже слабо зв'язані в одній федерації. І так інжене-
ри мають свою юнію, палачі — свою, кондуктори — свою,
треймені, сичмені, телеграфісти, клерки, сигналісти, стацій-
ні палачі, трекрові робітники, машиністи, квалі, локомотивні
робітники (Boilermakers), кармени, робітники електровень і
металівні — кожді мають свою окрему юнію.

Кожда з цих юній має свій окремих заряд, окремого пре-
зидента, цілі окремі юнінші штаби більших і менших урядників.
Кождий з президентів цих юній почувает себе царком, який
має право говорити і заключати угоди з компаніями від імені
своєї юнії, не питаючись на се згоди чи поради зарядів інших
юній і незважаючи на те, що ся угода може бути на шкоду
іншій юнії. Компанії залізниць мають свобідну руку підкуп-
лювати з поодинокю сих юнінших царків тоді, коли їм сего тре-
ба. І не диво після сего, що палачі локомотивів виходять на
страйк, а їх найблизші товариші по праці — машиністи пра-
цюють, або наоборот. Так в цілм залізничній індустрії
Злучених Держав.

Ся убійча для залізничників юнійна система найгір-
ше відбилася на них підчас теперішнього залізничного
страйку. Тоді як заробітну платню знижено всім залізнич-
никам, на страйк вийшли солідарно тільки робітники май-
стерень, тобто одна юнія. Провідники інших юній вжили всіх
засобів, щоб не допустити до страйку робітників своїх юній.

Говорячи на масовім робітничім мітингу в Вінніпегу,
В. Фостер, відомий радикальний робітник в американським
трейд-юніонізм, сказав: “Нігде в світі ви не знайдете таких
робітників-мільйонірів, які би так завзято, навіть з оружем в
руках, бороли ся за свій кусок хліба, як в Злучених Державах”.
Як відрець він навів кілька примірів з великих страйків в ріж-
них галузях індустрії і в ріжні часи в Злуч. Державах, які від-
значили ся великим пролитєм крові і забрали много жертв
як з робітничих рядів, так і з рядів наймитів капіталу. Для сего
нам не треба заглядати в історію робітничого руху в Злучених
Державах, так як недавні події в Геринг, Вест Вірджинії і в
інших місцевостях страйку гірників і залізничників гово-
рять самі за себе.

Але ми скажемо, що нігде в світі нема такої убійчої для
робітників, а вигідної для капіталістів, організаційної юніної

системи і такої зрадничої поведінки юнінних лідерів, як в Злу-
чених Державах.

Нині в Злучених Державах страйкують 400,000 робітників
залізничних майстерень. Робітники інших юній рувуть
ся і собі вийти на страйк. Вони скликають мітинги, ухвалюють
острі резолюції до своїх зарядів і не чекаючи на їх відповіді
виходять на страйк без санкції своїх юнінних царків. Але
царки, президенти юній, всіма силами саботажують ухвали
робітників, а вийшовших без їх відома на страйк робітників
проголошують “поза законом”.

Такої драми в історії свого руху не знають ні одні робіт-
ники світа. Без дозволу і наперекір волі своїх лідерів вийшло
в Злучених Державах на страйк 75,000 залізничників ріж-
них юній. Е. Ф. Крейбл, президент юнії Maintenance of Way,
заявив, що 25,000 вийшовших на страйк робітників його юнії
будуть проголошені поза законом і виняті з під юнінного пра-
ва. Однак, подумавши трохи, додав, що переведе свого рі-
шення в жите він відкладає “for the moment”. Помимо волі
своих лідерів вийшла на страйк юнія палачів в числі 15,000 ти-
сяч, якої страйк зівстав “авторизований” лідерами після того,
як робітники вже застрайкували. Як видно, то він міг бути і
не авторизований. Здержуючись “for the moment” з проголоше-
нем поза законом вийшовших на страйк 25,000 членів своєї
юнії, Е. Ф. Крейбл видав прокламцію, в якій заявляє, що так
далеко, як се відносить ся до 400,000 членів юнії Maintenance of
Way, “дорога до порозуміння є отворена”. Отже, здержуючи
400,000 робітників від страйку, він каже залізничним маг-
натам, що для них дорога до него отворена.

Користаючи з сего юнінного розлада, капіталісти, загово-
рюючи зуби Крейблєм, пакують в міцня страйків залізнич-
ників і гірників федеральні війська, поліцію, детективів,
кулеметні компанії, артилерійські відділи і т. д. Президент
Гардінг видав заклик до губернаторів 28 штетів, продукуючих
вуголь, щоб вони назвали властителям копалень розпочати
роботу (скебами) і спазвентити їм, властителям, втриманє поряд-
ку і протекцію на державний кошт, що вповні передбачаєт ся
законом.

Так ділає капітал.
Щож мають робити робітники? Проти них є властители ко-
палень і залізниць, проти них капіталістична держава зі всею
своею машиною, проти них “публічна опінія” і, нарешті, проти
них їх власні юнінші лідери і ціла юнійна організаційна сис-
тема. Ось де драма. Тоді як над головами робітників повисла
гідра капіталу, їх власні лідери проголошують їх поза зако-
ном. Щож остаєт ся робити робітникам? Розбити стару
зрадничу юнію? Се був би безглуздий крок, з якого скориста-
ли-б знова такі тільки капіталісти. Переорганізувати, злучи-
ти всі “федеративні” юнії в одну краєву організацію, вини-
вши з них зрадничих лідерів? Хто-ж переведе що титаничну
роботу, хто займе місце старих лідерів, хто стане на чолі сєї
величезної машини?

Радикальні елементи юнінної і політичного руху, скаже
хтонебудь. Аде-же їх в Злучених Державах є досить і вони
розвивають свою роботу навіть в самим серці гомперсіади —
в Америк. Фед. Праці, створюючи в ній ліве крило.

Так; з сими повинні згодити ся кождий свідомий робітник,
кождий революціонер. І тепер в Злучених Державах найви-
гіднішій умовини для такої роботи. Поведінка юнінних про-
відників підчас теперішнього залізничного страйку най-
краще сприяє такій роботі. Дезорганізація залізничників
аж надто ясно говорить про нездатність “федеративної” юні-
ної системи. Треба лише дружною і солідарною роботою само-
відречених, спаяних одною ідеєю радикальних елементів в
американським робітничім русі, які євшею одностайністю, сво-
ім зав'язетям, навіть своїми жертвами заслужили би собі довіре
працюючих мас.

Треба. Але де вони, сї елементи? Не будемо дурити себе
пустими фразами та надією, але поставмо собі твердо питання
— де вони? — і відповімо на него.

Вони є. Є вони в Америці. Ох, як багато є там револю-
ційних газет і журналів на ріжних мовах, як багато там ріжних
організацій великих і малих, і всі вони одна за другу револю-
ційнішій. “Але не по словах, а по ділах ваших пізнаємо вас”.

Жаль ся боже. Навіть і сих слів не можна віднести на йд-
ресу революційних та радикальних організацій в Америці. Вони
більшу половину і слів своїх і енергії живають на вза-
ємне поборюванє і оплюванє себе самих. Вони зуживають
свою енергію не на дискредитованє гомперсієвської системи
організації в очах робітничих мас, не на поборюванє в тій ор-
ганізації реакційних елементів, але на дискредитованє одні дру-
гих, на оспорюванє одні перед другими патенту на революцій-
ність та радикалізм.

Злишнім буде тут наводити дані про се, так як укр. робітни-
ки в Злуч. Державах познакомлені з сим ліпше, ніж хто инший.
І ті радикальні елементи мають прийти і заступити місце стар-
их царків в американським робітничім русі? Та-ж кождий
юнінний робітник їм скаже: “Лікарю, вилчи ся перше сам.
Аде-ж ви також бете ся між собою за першество, за те що має
контролювати вашу організацію, ваші газети і т. д. Покажіть
нам вашу солідарність, вашу ідейність, ваші принципи, вашу
відданість справі на ділі. Бо до сєї пори ми не бачимо їх між
вами і на папері, не говорячи вже про діло.”

“Сумні картини, сумні, не веселі”. Але се не значить, що ро-
бітники повинні розчаровувати ся і тратити надію на побіду
в боротьбі. Вони повинні закатати рукави і здобути побіду
на двох фронтах: на капіталістичнім і на внутрішньо-юніннім.
Не ділитись, не розвивати старі юнії, лише перестити їх
зверху і почати будову одного фронту знизу. І зробити се не
тільки в центрі гомперсіади, але і серед тих псевдо-радикаль-
них гуржів і відломків ріжних організацій, які сварять ся між
собою за патенти на радикалізм, тоді, як робітники кровю об-
ливають ся в боротьбі за кусок хліба.

Третій Інтернаціонал пробував перевести об'єднанє робіт-
ничого фронту згори і ся справа провадилася по милости лідер-
ів II Інтернаціоналу. III Інтернаціонал, вказуючи робітникам
на зраду лідерів II Інтернаціоналу, голосить тепер об'єднаний
фронт знизу. Американські робітники повинні підхопити сей
ключ і перевести його в жите в повнім значіню того слова, усуну-
вши з дороги всіх тих лідерів, які саботують єдність робіт-
ників в їх боротьбі за кусок хліба, без огляду на їх консерва-
тивну чи радикалду патентованість, раз вони є перш всего са-
ботажниками.

Ми не хочемо пророкувати, чим закінчить ся теперішня
боротьба американських гірників і залізничників, однак
робітники, особливо залізничники, винесуть добру науку з
сєї боротьби. Многим вона отворить очи. Дорого заплатили
вже і ще заплатять американські робітники за злу систему
своєї організації, за грихи своїх лідерів, але се послужить для
них почином для збудованя одної сильної краєвої робітничої
організації в Злучених Державах.

Робітник.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА
“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

Г А Г А.

(Кореспонденція до “Українських Робітничих Вістей”.)

По Генуї Гага. Тому, що Ге-
туя не полагодила завданя, за-
для чого її скликала Англія,
скликано нову конференцію
до Гаги. Стари методи, яких
придержуєт ся англійський
капіталізм від часу Версаль-
ського міра.

Про завданє Генуїської кон-
ференції ми вже писали. П не-
вдачу спричинили ріжні ка-
піталістичні групи поодинокі
країв а саме боротьба між
англійським і французьким ім-
періалізмом. Сам Пуанкаре за-
значив перед заступниками
преси, що Гага має вирішити
спір між Англією і Француз-
ями щодо російського пита-
ня.

В чім же суть сього спору?
Погляди Франції і Англії роз-
ходять ся в питаню довгів Р.
С.Ф.С.Р., в справі відшкодо-
ваня за націоналізовані приват-
ні маєтки і в решті в справі
кредитів.

Англійський уряд розріж-
няє між довгами посередніх
російських урядів і воєнними
довгами. Він готов черкнути
значну часть довгів, затягнє-
них Росією підчас імперіалі-
стичної війни. Французький у-
ряд не годить ся на зменшенє
воєнних довгів. Англія при-
знає хотий в замаскованій
формі, Радянським урядом їх-
не право на націоналізовані
(“реквізичні”) та жаде лише
реального а не ілюзорного
відшкодованя. І тому залишає
Радянським урядом свободу в
виборі форми сих відшкодо-
вань. І Пуанкаре не оспорює
права Радянських урядів на
реквізичні, але він годить ся
на се лише тоді, коли Р.С.Ф.
С.Р. може давати відшкодо-
ванє першим власникам. Для
Пуанкаре зворот приватної
власності є важливішим, а від-
шкодованє має лише уможли-
вити Радянським урядом в де-
яких випадках переломити сю
регулу. Пуанкаре робить уді-
люванє кредитів Р.С.Ф.С.Р. за-
висиме від допущеня наукової
комісії Радянським урядом, ко-
тра мала-б в самим краю
проірити спосібність Р.С.Ф.С.Р.
заплатити ті кредити. Лойд
Джордж, котрий знає, що Р.
С.Ф.С.Р. ніколи не вунестити
“комісії”, котра свій побут ви-
користала-б для контрреволю-
ційних цілнів, зрікаєт ся сього.

Як бачимо Генуїська конфе-
ренція заострила єще ріжницю
між Францією і Англією. Тому

то теж конференцію в Гагзі
відкрито без всякого шуму і
галасу, що мали місце при від-
критю Генуїської конференції.
Преси не допущено. Значить
явністю конференції виключе-
но. Капіталістичні уряди ля-
кають ся контролю широких
мас.

Конфлікт між Великою Бри-
танією і Францією заострив
ся, як ми висше вказали. Ся
суперечність виявилась теж
в міжнародному комітеті, ко-
трый під проводом Моргана
радив над уділенєм позички
для банкрутуючої Німеччини,
між ними і на сій точці не дій-
шло до порозуміння. Станови-
ще Радянських держав зміни-
лось. Торговельні договори з
Німеччиною, Чехословаччиною
і Італією уможливають Ра-
дянським державам економіч-
ну відбудову Р.С.Ф.С.Р., хот-
би лише частинну. Тяжка кри-
за, в якій Р.С.Ф.С.Р. знаходи-
лась в марті с. р. сезає. Про-
дукція зростає, ціни товарів
падають. Очевидно, на разі не
слід єще говорити про осягнє-
нє довоєнної продукції.

Подібно як в Генуї і в Гагзі
Р.С.Ф.С.Р. бореть ся о істнова-
нє і інтереси не лише своєрід-
ного але і міжнародного про-
летаріату. Капітал за допо-
могою угодювців сховав ся в Га-
гзі перед пролетаріатом в тій
цілі, щоб сїм не міг зорієн-
туватись, та коли знайде до сьо-
го потреба, не міг теж спома-
гати Радянські держави в їхній
боротьбі проти капіталу. Для
міжнародного капіталу Р.С.Ф.
С.Р. потрібна як ринок збуту,
тому що більшість міжнарод-
ної капіталістичної класи прий-
шла до переконаня, що шля-
хом інтервенції не побідити
Радянських держав, вона ста-
раєт ся вимусити на них еко-
номічні концесії і перетворити
Р.С.Ф.С.Р. на колонію антант-
ського капіталу. Радянські
держави не допустили до сьо-
го в Генуї, не допустити до
сього і в Гагзі. Очевидно вони
числять на поміч міжнародно-
го пролетаріату.

Міжнародний пролетаріат
заінтересований в побіді Ра-
дянських держав над міжна-
родним капіталізмом. Від неї
залежить власне розвій еко-
номічних, соціальних і політич-
них відносин на цілому світі.

І. Сокіра.

Берлін-Далем, в червні 1922 р.

ВНУТРІШНЄ ПОЛОЖЕНЄ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Внутрішнє положенє Радян-
ської України, судячи по успі-
хах, які вона віднесла на про-
тязі 1921 р., таке, що можна
їого назвати вповні вдоволяю-
чим. З Польщею, Балтійсь-
кими республіками, Турцією,
Італією, Австрією, Чехосло-
ваччиною і Німеччиною за-
ключено договори.

Справа господарської відбу-
дови краю показала ся успіш-
ною. Головна житвева артерія
— залізничний транспорт, після
Денкіна, Вранглія та Петлюри
перейшов до рук радяцького
уряду вповні знищений.
Українські залізні дороги
ривають ся 14,352 верстами,
се становить, одну четверту
всєї залізної дороги совітської
федерації.

В 1920 р. около 2,000 вер-
стов були без ужитку, але те-
пер вони знову справлені до
руку. Українські залізні дороги
обслуговують ся 1,548 локо-
мотивами і 79,876 вагонами.
Для відбудови залізних дорог,
знищених горожанською вій-
ною, зовблено дуже багато.
Було знищених 980 мостів і всі
значніші засоби водного
транспорту на Дніпрі і його
допливах.

З числа зриваних мостів до-
тепер відбудовано 244, в той
час як коло 661 мостів ведеть
ся праця.

Не відбудовано ще тільки
46 мостів треторядного знач-
ня.

Паралельно з відбудовою
залізних дорог став розвивати
ся транспорт і погрузка. В
липні 1921 р. на Україні гру-
зило ся на протязі 24 годин
не більше 800 вагонів, з ко-

трих 560 було топлива для зе-
лізних доріг, а тільки 240 гру-
зило ся для ріжних установ.
Тепер середна цифра погрузки
в 24 години риваєт ся до
2,000 вагонам.

Камінно-вуглевий промисл
підносить ся шораз більше. В
перші місяці 1921 р. добыча
вугля зростала прогресивно.
Літом він упав до мінімуму,
завдяки продовольчим (харче-
вим), труднощам і щойно в
серпні почав він знову зроста-
ти, так само зріс і вивіз вугля.
До зими становище вуглевого
промислу настільки покраща-
ло і збільшило ся, що Цен-
тральний Виконавчий Комітет
уважав за відповідне дозволи-
ти вивіз за границю 2 мільонів
пудів вугля в обмін за инший
товар.

Можна рахувати, що вели-
кий і малий вуглевий промисл
України в першій половині
1922 р. буде в силі доставити
80 мільонів пудів, т. є. полови-
ну передвоєнної добычі, але се
буде можна осягнути тільки
тоді, коли робітництво До-
нецького басейну буде забез-
печено всіми житєвими засо-
бами на стільки, що не буде
примусене перервати своєї
праці.

Паралельно з добуванєм вуг-
ля розвивуєт ся і металургі-
чний промисл.

Рудники Петрівка, Маївка і
Юзіка завдяки робітничому
напруженю осягнули рівень
майже передвоєнної добычі.

На деяких заводах, як на-
приклад харківським локомо-
тивним, теперішня продукція
перевисила передвоєнну о 7
процент.

Перспективи продовольчого
забезпеченя України в 1922 р.
показали ся далеко не так
блискучими, як се передбача-
ло ся Радою Народних Комі-
сарів. Річ в тому, що цифра
всього збору зерна на Україні
була прийнята на 850 мільонів
пудів. Вихідячи а сєї цифри,
Рада Народних Комісарів на-
діяла ся, що правительство
буде розпоряджати 100 мільо-
нами пудів зерна, яке можна
буде зібрати в формі продо-
вольчого податку. Замість то-
го, показало ся в червні, що
завдяки посуці, врожай на У-
країні в ніякому разі не пере-
висить 450 мільонів пудів.
В наслідок того продовольчий
податок мусів бути обмеже-
ний. Але завдяки щирій праці
радянських установ і добрій
волі сільського населеня —
продовольчий податок був все-
таки вповні виконаний.

Чинна допомога частин Чер-
воної армії при зборі урожаю
і при доставі податку в про-
дуктух, відіграла неабияку
ролю.

Ує надія, що запас збіжя, я-
кий находить ся в розпорі-
дженю Ради Народних Коміса-
рів, вистає для прокормленя
Червоної Армії, деяких важ-
ливіших установ, забезпеченя
засівів на 1922 р. і навіть дея-
кої допомоги голодуючому
населеню.

Сільсько-господарський ко-
мітет, передбачуючи можли-
вість нової посухи, постарав
ся о засіві, які би від неї мен-
ше терпіли. Завдяки його стар-
анням і при допомозі Рад.
сільської бідності і свідомих
елементів у селі, зазначий ко-
мітет старав ся, щоб площа
засівів була побільшена.

Посуха і неврожай пошири-
ли ся головним чином на пів-
сям найбільш, урожайних гу-
берній України, в яких біль-
шість становить куркульське
населенє.

В минулому році Народний
Комітет сільського gospodar-
ства звернув свою увагу на сї
губернії і попробував збіль-
шити їх продукцію і засівну
площу. Се до певної міри вда-
ло ся і засівна площа була
побільшена на 550,000 деся-
тин.

Урожай з одної сєї площі
міг дати 100—150 мільонів пу-
дів. На жаль через посуху він
був знищений. В сім році за-
сіви озимини впав на 25—30
прц. супроти минулого року.

Такі невдачі гороскопи
на майбуттє, наколи своєчас-
но не будуть приняті всі міри
і заходи. Александрівська гу-
бернія в 1920 р. не дивлячи ся
на близькість контрреволюцій-
ного фронту Вранглія, засіяла
більшу частину своєї засівної
площі, а тепер зaledво 420,000
десятин. В сім бачимо ката-
строфальне зниженє засівів на
1922 р. Є надія, що радянська
влада перекоже і се нещастє,
і коли не назирть важливіші
події зовнішнього політичного
характеру, то Радянська Укра-
їна зможе привитати 1923 рік
новими економічними і полі-
тичними здобутками.

ТОВАРИШІ! НЕ ЗАБУВАЙТЕ
НІ НА ХВИЛИНУ ПРО ГО-
ЛОДУЮЧИХ БРАТІВ І СЕС-
ТЕР НА РАД. УКРАЇНІ!

ЦІННА КНИЖКА.

Кождий український ро-
бітник в Канаді повинен
мати в своїй бібліотечі і
користати з цінного нау-
кового твору Юлія Ліп-
перта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сто-
рін друку більшого фор-
мату, зі 112 ілюстраціями,
напечатана на книжковім
папері. На українську мо-
ву переклав П. Дятлів.

Ціна сєї книжки \$2.50.

Замовленя посилаєт на
слідуючу адресу:

J. Boychuk
80 Markham St.,
Toronto, Ont.,
або на адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
WINNIPEG, MAN.

П. Костенко.

ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ І ЗАХОДИ ДО ЇЇ ВІДРОДЖЕННЯ.

(Розвідка написана для "Українських Робітничих Вістей.")

(Продовження.)

В перші роки війни, внаслідок поширення пошуку на каміній вугіль, добуване його ще збільшилось і в 1916 році досягло максимальної кількості, а саме 1.751 мільйон пудів. Та з першого року революції добуване вугля зменшилось. Особливо тяжко відбитися на добуванню камінього вугля в Донецькій басейні горюжанська війна. Як зменшувалось добуване донецького вугля в революційні роки, показують наступні цифри: в 1917 році — було добуто 1.510 мільйон пудів, в 1918 році — 534 мільйон пудів, в 1919 році — біля 200 мільйон пудів. В 1920 році, як ми зауважили вже вище, почалась плямюваті праця по відновленню камінійно-вугільної промисловості Донецького басейна.

Що урядяла з себе донецька камінійно-вугільна промисловість на початку 1920 року?

Се був вже вмираючий господарський організм. З самого початку світової імперіалістичної війни в Донецькій басейні не привозилось нових машин і не робилось серйозного ремонту старих. Парові казани і електричне господарство почали зноситись від праці, почали зруйновувались підчас острій горюжанської війни. З 2.698 парових казанів (котлів) в копальнях в 1920 році було непридатних до праці вже більше половини. З 53 електричних станцій біля 15 було в незадовільному стані.

На початку 1920 року багато робітників зовсім не працювало; деякі з них були закінчені і залиті водою. З 1816 копальнь 25 копальнь (тобто 1.4%) було затоплено водою в нижніх горизонтах, а 0.3% — зовсім.

Робітничі кадри копальнь зазнали також тяжких змін. Загальна кількість робітників зменшилась на початку 1920 року майже втричі, і то головним чином на рахунок кваліфікованих робітників (дуже збільшилась кількість жінок і підстарків). Трудова дисципліна підупала зовсім, так що продуктивність праці в січні 1920 року виносилася всього лише 36% нормальної продуктивності для "зайобіщених" і 22% для робітників вагагі (нормально один зайобіщених добував за 1 місяць 2.890 пудів вугля; в січні він добував вже тільки 1.029 пудів).

При таких умовах довелось робітничо-селянській власті України приступити в 1920 році до відродження камінійно-вугільної промисловості Донецького басейну. Головним завданням в сім напрямі являлось

упорядковане котельного (казанового) господарства в копальнях, — сього серія і головний нерв всієї праці в копальнях. Та се було несподіване для пролетарського господарства завдання: виробленню парових казанів прищипилось в Росії ще в 1917 році; одержати ж за кордоном не можна було ні одного казана (котла); залишався тільки ремонт, але й для ремонту бракувало потрібного матеріалу та приладдя. Таким чином завдання залишилось невиконаним і котельне господарство перейшло в 1921 рік в такому-ж сумному стані, в якому було і в 1920 році; праця, зроблена в 1921 році, не поліпшила господарства, а всього тільки затримала до якоїсь міри дальший його катастрофічний підупад.

Не дивно отже, що в 1920 році не вдалось широко розгорнути праця в копальнях. Довелось обмежитись упорядкуванням лише деяких копальнь, інші ж приняти зовсім. Зі 1816 копальнь Донецького басейну було одібрано для праці всього около половини — 958 копальнь (52.8%), з них 388 копальнь так званого селянського типу і 570 копальнь — промислового. Коли-б всі одібрані копальні могли працювати менше-більше нормально, вони могли би бути дані до 30% нормальної продукції Донецькому басейну.

Так само не вдалося поладати і справи з робочою силою. Правда, кількість робітників в копальнях було збільшено і то досить значно: в січні 1920 року працювало в донецьких копальнях 83.026 робітників, а в грудні того-ж року вже 128.969 робітників. Але се збільшення відбувалось головним чином на рахунок некваліфікованих робітників (з загальної кількості на ново прийнятих робітників в 45.943 осіб — було зайобіщених тільки 5.947 осіб). Продуктивність праці робітників також не вдалося піднести протягом 1920 року до нормальних розмірів (з 22.8% нормальної в січні вона піднеслась в грудні до 37%; "зайобіщених" піднесли свою продуктивність з 36% до 61% нормальної).

Справа харчування шахтарів, постачання їм блізни й одягу стояла цілий рік дуже але. Робітничі цілий рік майже голодали; ходили обдерті; жили в кепських помешканнях. Чи можна-ж було при таких умовах жалати від них нормальну продуктивність праці? Чи може напівголодний робітник, в якого кайло само падає зі знесиленних рук, видобувати стільки же сього важкого "чорного

золота", як і здоровий робітник? А тут ще треба було не раз кидати працю й зовсім, міняти кайло на рушницю і йти відбивати польсько-українську буржуазну навалу...

При всіх цих умовах праця в копальнях не могла розвинути не то що до нормальних передвоєнних розмірів, але навіть і до тих розмірів, які опреділялись технічними можливостями того часу. Замість одібраних 500 мільйон пудів мінерального палива Донецький басейн дав в 1920 році всього 270 мільйон пудів, з яких на власні потреби копальнь пішло 133 мільйон пудів, а для інших потреб залишилось всього тільки 137 мільйон пудів. Коли порівняти наведені цифри з відповідними цифрами 1917 року, то матимемо надвичайно сумну картину: в 1920 році було добуто тільки 18% той кількості, яку було добуто в 1917 році. Зменшення на 82%! А в той же час кількість робітників в копальнях зменшилась не більше як на половину.

Більш втішними є цифри, які показують, скільки пудів вугля добувалось ко місяця протягом 1920 року. З них бачимо, що та кількість, хоч і дуже повільно, а все-ж неминуче зростає. В січні 1920 року було добуто 11.802 тисячі пудів, в лютому — 17.143, в березні — 24.261, в квітні — 13.770, в маю — 18.571, в червні — 25.755, в липні — 24.923, в серпні — 22.693, в вересні — 25.676, в жовтні — 25.207, в листопаді — 29.551 і в грудні — 30.988 тисячі пудів. Таким чином добуване вугля піднеслось з 12 мільйон пудів в січні до 31 мільйон пудів в грудні.

Пекучу потребу вугля доведеться покривати в 1920 році також і з старих запасів, яких в січні 1920 року було 87 мільйон пудів, а в грудні того же року 1920 року зашишалось вже тільки 49 мільйон пудів.

В 1921 році мало ся на думці добути в Донецькій басейні 600 мільйон пудів камінього вугля. Але сі надії не справдились. Донецький басейн не виконав не тільки максимального завдання, але не здійснив і мінімальної програми (яка була розрахована на 450 мільйон вугля і антрацит). За перші шість місяців 1921 року було добуто в Донецькому басейні всього 157.556.000 пудів мінерального палива (вугля й антрацит). В січні було добуто — 23.305.000 пудів, протягом лютого і марта кількість добутого вугля збільшувалась, в березні досягла своєї рекордної цифри — 32.658.000 пудів. З квітня 1921 року кількість добутого вугля почала падати все дужче й дужче, наближаючись до катастрофічного характеру. В червні місяці було добуто вже тільки 17.966.000 пудів, а в липні — всього лише 9 мільйон пудів.

(Дальше буде.)

УТЕЧА ВІД ПРАВДИ.

В московській "Правді" і "Известиях" є поміщена сілкуюча стаття Карла Радека з приводу втечі з Москви заграничних оборонців-есерів:

Цілий день в середу (13 червня) в салі суду не були присутні панове Вандервельде, Розенфельд і Лібкнехт.

В середу вечором виявив ся змісл їх відсутності. Вони представили судовий заяву, в котрій, покликуючись на ряд формальних конфліктів з Верховним Трибуналом, на заяву обвинуватців Криленка і Дунацького, що для суду не існують ніякі берлінські угоди, а тільки закон і формальні вказани комісаріату юстиції, названі оборонцями заявили, що процес ведеть ся всупереч усям берлінським угодам, що не дивлячись на се, вони все таки лишаться ся до розпорядимости оскаржених.

Оскаржені заявили від себе, що вони звільняють заграничних оборонців від оборони.

Але всякий здороводумаючий повинен сказати: Або процес не дає ніякої можливости для вяснення правди (тоді ніякий оскаржуванний не буде обороняться перед судом), або заява Вандервельде, Розенфельда і Лібкнехта є втечю від правди.

Всі їх покликуюваня ся на заключення в Берліні угоду — найзвичайніша пісенітниця не тільки йому, що П. Інтернаціонал ся угоду зривав, але також тому, що не діявлявся на її зрив, суд дав оскаржені і їх оборонцям повну можливість якої завгодно оборони.

Ми вже вчері покликались на те, що в спорах про надане права стенографування процесу, Розенфельд заявив, будьто він дуже рад, що після вступних суперечок про склад суду оскаржені і оборонці користали повною свободою оборони.

Ми можемо ще додати, що Розенфельд так був певний сеї свободи, що сейчас-же заявляв знакомию, що він збирається ся поїхати до Берліна на два тижні, щоб вернути ся до остаточного засідання процесу.

Спроба пояснення втечі і суду порушенням берлінського договору у всіх пунктах безосновна, як се доказав предісудатель Верховного Трибуналу Т. Пятаков в своїй відповіді заграничній обороні.

Берлінська угода не має ніякого відношення до процесу. Ся спроба нікого не переконає, бо всякий зрозуміє, що суд держави опираєть ся на закон, а не на угоди. Угода не відноситься до діяльности висшої власті, котра не робила ніяких заяв з приводу сего.

Покликуюваня ся на те, що оброну ограничене недопущенням чотирох меншевиків в ролі оборонців, недопущенням стенограм так само смішна. Ніхто не забороняв приватної стенограмі есерам і їх оборонцям.

Що тичить ся оборонців-меншевиків, то вони в своїм жадано отверто заявили, що приходять на суд не як оборонці, а для вяснення свого відношення до есерів і до совітської власті. В виду сеї провакційної заяви меншевиків про те, що вони являють ся на суді не оборонцями, а розяснителми того, що не підлягає розгляденню суду, вони примусли суд ужити параграф закону, який каже: "Оборонцем може бути тільки особа, яка користуєть ся довірем Трибуналу".

Суд не відмовив ся допустити буржуазних адвокатів Муравева, Тагера і ин., бо сі панове були достаточню розумні, що не заявили того, що вони приходять на суд для вяснення відношен кадетів до есерів і совітської власті. Панове меншевики почули себе під обороною берлінської угоди такими сильними, що позволили собі на провакцію судової власті, чого послідина не могла лишити без уваги.

Если покликуюваня ся заграничних оборонців є вдумкою, то стає питане, чому вони лишаются оскаржених без оборони, чому оскаржені з тим згодились?

Справа — повні ясна: Панове Вандервельде, Розенфельд і Лібкнехт, перестудювавши справу есерів, переконались, що процес приведе до повного доказу вини Центрального Комітету соціал-революціонерів в організації оружної боротьби проти совітської власті, як до послідного часу, в організації атентатів, від котрих Центральный Комітет есерів потім лицемірно відікав ся, в отриманню грошей від альянських місій.

Переконавшись в тім, Вандервельде, Розенфельд і Лібкнехт рішили не бути присутніми при доказі, бо, обороняючи всі ті злочини, вони примусли були-б взяти на себе, на 2-ий і 2½ Інтернаціоналі відвічальність за есерів. А той відвічальности вони злякали ся.

Ось тому панове Вандервельде і їх помічники просили есерів звільнити їх, одбіваючи за се, що вони за границю підіймуть шум і крик, щоб спасти їх.

Такий змісл втечі заграничних оборонців есерів.

Віривавши за границю, вони пічнуть скажуну травлю проти Совітської Росії.

Але ся травля осявляє нас в повний спокое: Ніякою травлею вони не знищать заяви Розенфельда про безпристрастність Верховного Трибуналу, заяви, зробленої безпосередню від втечю з салі суду. Заяву сю стенографувано.

ЗАПРОДАНИ ПРОФЕСІЙНИМИ БЮРОКРАТАМИ МЕТАЛІВЦІ АНГЛІ ТА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Далеко від себе, одні в Англії, другі на Чехословаччині — металівці перейшли таку саму боротьбу з однаковим перебігом і з тими самими слідками. Причина кампанії також одна, спроба капіталістів продовжити своє істноване коштом зниження робітникам заробітної платні. Міжнародний наступ капіталу йде, підприємці силують ся продовжити осьмигодинний день праці, знизити заробітну платню, відібрати робітникам здобуті тяжкими боями права і в сей спосіб відсунути на якийсь час неминучий крах абсурдної капіталістичної господарки. Наступ провадять капіталісти у всіх країнах, починаючи від металеві індустрії. Невдало закінчив ся десятижневівний страйк полуднево-німецьких металівців, який покінчив ся невдачею. Амстердамські бонди та бюрократи запродали німецьких металівців. Слідую невдача металівців в Англії та Чехословаччині. Металівці Франції та Італії стоять перед завзятою боротьбою. Короткий перебіг страйку і причини невдачі хай будуть наукою робітникам в будучих боротьбах. Чотири тижні тривав страйк англійських металівців. Помимо того, що провадили вони його з завзятем, скінчило ся тим, чим покінчили ся в Англії попередні страйки залізничників та гірників. Професійна бюрократія доложила всіх старань, щоб недопустити до поширення страйку та ізолювання страйкуючих, приложила свою руку до їхньої невдачі. Так само спритно вихиснували професійні бонди професійне роздроблене поміж самими металівцями. Постарали ся вони вилучити з боротьби найактивнішу частину металівців, а саме союз машино-будівельних робітників. Бюрократи заклали сепаратний договір інших профспілок металівців з підприємцями і в сей спосіб змусили машино-будівельних робітників ізолювати їх, уступити. Англійські підприємці металеві індустрії мають тепер вільну руку до продовження робітничого дня і до введення акордової системи. Амстердамський Інтернаціонал прислужив ся так до сеї нової побіди капіталістів.

Тяжка справа була з робітничеством Чехословаччини. Робітничество Чехословаччини більш революційне і страйкова акція провадилась більш одностійно. Але соціал-опортуністи та їхні прихвотні ам-

Вандервельде і його помічники. Меншевицької обороні втечі від правди. Але Верховний Трибунал вяснить правду вини есерів до кінци.

Ся справа буде достоїнством всего міжнародного пролетаріяту.

Ван дервельде і його помічники. Меншевицької обороні втечі від правди. Але Верховний Трибунал вяснить правду вини есерів до кінци.

Ся справа буде достоїнством всего міжнародного пролетаріяту.

Ван дервельде і його помічники. Меншевицької обороні втечі від правди. Але Верховний Трибунал вяснить правду вини есерів до кінци.

стердамські професійні бюрократи ужили всіх штурчок, перекручувань і саботажу, щоб причинити ся до уподку геройської боротьби металівців Чехословаччини. Перша робота, яку бюрократи зробили, се була повна ізоляція — "амстердамська метода боротьби" — страйкуючих металівців середньої Чехословаччини. Коли по довгий паутинні і торговалі з робітниками при помочі різних проектів угод злеморалізували вони борючі ся маси, та коли під загальним тиском робітничих мас скликали спільну конференцію всіх робітничих партій в цілі одностійного фронту боротьби, представники соціал-демократів не були ласкаві навіть явити ся. Конференція не могла вже нічо помочі, бо професійні бонди заключили були вже угоду з підприємцями і хотіли тільки зложити вину за зраду робітничих інтересів на політичні робітничі партії. Комуністи вихиснували конференцію на те, щоб розкрити перед робітничими масами круїтство і зраду амстердамських професійних спілок.

По полуднево-німецьких, англійських та чеських металівців приходить черга на Італію та Францію. Італійські та французькі металівці повинні витягнути собі науку з минулих боротьб в інших країнах. Спосіб боротьби Амстердамського Інтернаціоналу стає кождому робітнику ясным. Роботу соціал-опортуністів в користь капіталізму видно як на долоні. Тому все робітничество мусить стати, як один чоловік, за створенням одностійного твердого фронту боротьби з наступом капіталізму.

Л—ч.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Деревні робітники за Червоном Інтернаціоналом Професійних Союзів.

117 голосами проти 24 вирішив Союз деревних робітників Чехословаччини приступити до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів і повести на дальше революційну боротьбу.

ПОЛУДНЕВА АМЕРИКА.

Приступлене до Червоного Професійного Інтернаціоналу.

Загальна федерація робітників Аргентини, що числить 300.000 членів, рішила 107 голосами проти 12 приступити до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів. Федерация "мориків і докових робітників в Монтевідео (Чіле) всіма голосами проти одного вирішила приступлене до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів.

Протест португальських соціалістів проти невілчності.

ЛІСБОНА, 6. липня. — Соціалістична Партія Португалії приготувала протест проти уживання правительством Полудневої Африки невілчності з острова Мозамбік, португальської посілости. Протест буде розісланий до соціалістичних організацій цілого світа.

Того рода торгівля невілчниками ведеть ся на підставі договору між Португалією і Трансвалем, хоч сей договір був уневаженим, коли Трансвал був увійшов в склад Полудневої Африки.

Склад Московського Союзу.

ЛьВІВ, 18-го червня. — В Московському Союзі засідає 1645 мушин і 111 жєнщин, з того є 1478 комуністів, 272 не-партійних, 3 есерів, 3 меншевиків. 141 членів є з висшим образованием, 1001 з середнім. Робітниками є 805 членів, урядниками 718, ремісниками і селянами 189 осіб.

Евген Варга.

ЕКОНОМІЧНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Переклад П. Христонка.

(Продовження.)

Для диктатури пролетаріяту питане про першу і другу групу урядництва розвизуєть ся дуже легко. Першу групу — урядництво насильничої організації старої держави — треба розізнати, а її організаційну форму роззнити. Тільки після цілковитого знищення старого насильничого державного апарату урядники сеї групи можуть бути приняті, як окремі особи, знову на службу в пролетарській державі. Інакше стоїть справа з учительським персоналом; він весь може бути перейнятий на службу

пролетарській державі, за виключенням вершків, які мають бути винищені; при-сьому треба лише подбати про те, щоб вчительство переналось новим духом, пристосувалось до нових відносин, чого, зрештою, не так трудно і досягти в данім випадку.

Властиву проблему становить урядництво, заняте в продукції і поділі, котре працює в безпосередній близости до робітництва. Ся верства має в капіталістичнім устрою подвійну функцію. Вона заступає перед робітниками — в постаті управляючих підприємствами, контролєрів, калькуляторів заробітної платні, старших майстрів — безіменний, невидимий капітал. За сю функцію робітники ненавидять урядовців. З другого боку сі урядовці — яко організатори, інженери, хеміки, техніки виконують дуже важні продуктивні функції, в яких їх дуже трудно замінити робітниками. Щоб досягти відповідної владности праці в підприємствах, являєть ся конечно необхідним певне порозумінє між робітниками і технічним урядним персоналом фабрики чи заводу. Одначе досягненє сього порозуміння дуже утруднюєть ся через своєрідні відносини диктатури. Робітництво, до рук якого переходить підчас диктатури керванє підприємствами, домагаєть ся аби оголошенє принципово зрівнанє урядовців і робітників щодо заробітної платні і умов праці переводилось негайно фактично в жите. Отже — або скасованє вище вказаних привілеїв урядовців, або поширенє тих прав на всіх працюючих. В Угорській Радянській Республіці се привело до того, що непогодженє між робітниками й урядовцями постійно зростало, що

дуже шкідливо відбивалось на фабричній продукції. Урядовці, між якими ще до диктатури було багато щирих прихильників і навіть передових борців за радянську систему, втратили класу захопила владу в свої руки, забули на — за виключенням невеликої верстви дійсно гвалт... стаючи в оборону Установчих Зборів, і твердо переконаних — охоту до праці, коли недержали провідних становищ в продукції та в політиці, а в той же час бачили загрожені своїм попереднім привілеєм. Професійні спілки урядовців стали на становищі збереженє status quo. В окремих випадках, правда, вдалося ся як-так поладати суперечки через мішані комісії з представників відповідних професійних спілок. Але загалом повстала невідкладна потреба заняти в сім питаню привілеї стенографів, бо загрожував загальний саботаж продукційного урядництва. Висша Господарська Рада утворила спеціальну комісію для зясования сього питання, яка одначе не закінчила своєї праці.

В Росії урядники, в тім числі і працюючі в продукції, після завоювання політичної власті пролетаріятом, перекинулись у ворожий табір і чинили отвертий опір. Через те їх треба було розбити. Суперечка між фазовим привілеєм і соціальною приналежністю була вирішене на тут вразу на користь останної. Троцький, в своїй промові 28. марта 1918 року сказав з приводу сього сілкуюче:

"Мілітарний опір буржуазії був зломлений в найкоротший час. Тоді вона вибрала другий спосіб опору — в формі саботажу урядничого і технічного персоналу, всіх кваліфікованих і напівкваліфікованих інтелектуальних сил, котрі служили в буржуазнім суспільстві природ-

ним механізмом технічного керванія і одночас-

Всі сі елементи, після того як робітничий клас захопила владу в свої руки, забули на — за виключенням невеликої верстви дійсно гвалт... стаючи в оборону Установчих Зборів, і твердо переконаних — охоту до праці, коли недержали провідних становищ в продукції та в політиці, а в той же час бачили загрожені своїм попереднім привілеєм. Професійні спілки урядовців стали на становищі збереженє status quo. В окремих випадках, правда, вдалося ся як-так поладати суперечки через мішані комісії з представників відповідних професійних спілок. Але загалом повстала невідкладна потреба заняти в сім питаню привілеї стенографів, бо загрожував загальний саботаж продукційного урядництва. Висша Господарська Рада утворила спеціальну комісію для зясования сього питання, яка одначе не закінчила своєї праці.

Присутніми на суді провідників робітничих партій Західної Європи Кларі Цеткін, Муні, Фросара — дасть можливість наочно перед цілим світом вяснити лож і клевету

* Л. Троцький: "Праця, дисципліна і порядок". Берлін, 1919.

(Дальше буде.)